

MUSEUM GUIDE (czech.)

Gedenkstätte Bautzner Straße **STASI - HAFT DRESDEN**

Areál obvodní správy Ministerstva státní bezpečnosti Drážďany

Areál okrskové správy Ministerstva státní bezpečnosti v Drážďanech byl na severní a jižní straně ohraničen zdí. Zeď na severu, k Bautzner StraÙe, byla stržena. Součástí zdi byla velká ocelová brána, která byla vždy obsazena dvěma stážemi. Jižní strana zdi, která uzavírá areál směrem k Labi, zůstala nepozměněna. Přímo u této zdi, uvnitř areálu, se nacházel výběh pro psy, který sloužil ke zvýšení zabezpečení areálu. Ohraničení ke zbývajícím stranám areálu nezůstala zachována ve své původní formě.

Historie areálu

Před druhou světovou válkou byl areál v osobním vlastnictví. Z dnes dochovaných budov existovala tenkrát pouze vila, která je dnes využívána jako budova pro lékaře, a tzv. Heidehof – část velké budovy přímo na Bautzner Str. Vila byla užívána jako obytná budova, Heidehof byl ale kdysi kartonážní fabrika a od 30. let 19. století byl také přestavěn na obytnou budovu.

Po obsazení Drážďan sovětskými vojsky v květnu roku 1945 se dostalo toto území do rukou sovětské vojenské správy Saska; majitelé pozemku byli později vyvlastněni. V dřívějším Heidehofu bylo zřízeno sovětské velitelství. Současně se také do budovy nastěhovala sovětská tajná služba. Později také zasedal v prostorách horního patra sovětský vojenský vrchní soud. Všechny ostatní budovy, nacházející se na tomto území, byly zřízeny teprve v 50. letech 19. století.

Přijímací místnost

Při přijetí do vyšetřovací věznice byla zaznamenána všechna důležitá data o zadrženém. Vedle jména, které bylo zapsáno do rejstříku zatčených spolu s datem a časem odevzdání do vazby, byly zaznamenány také charakteristické zvláštnosti, možné sebevražedné úmysly, psychický a fyzický stav, speciální vzdělání a jiné, pro vazbu relevantní informace.

K přijímacímu procesu patřilo také předběžné hygienické vyšetření, které bylo prováděno v této místnosti. Při tom se musel vězeň vyšetřovací vazby zcela vysvléct. Fyzické vlastnosti a případná tetování byla poznamenána a zapsána do patřičného formuláře; kromě toho byly prohlédnuty všechny tělní otvory. Toto ponižující opatření sloužilo k ujištění, že nikdo neskrývá peníze, předměty či nějaké zprávy. Současně dalo toto vyšetření vězňům najevo, že jsou zcela vydáni do rukou aparátu Státní bezpečnosti. Osobní oděvy a majetek vězňů byl zabaven a uschován až do propuštění ve skladovém prostoru. Přitom bylo všechno oblečení, s sebou přinesené předměty jakož i osobní dokumenty a cennosti zaprotokolovány a jejich úplnost byla podepsána vězněm. Ten poté dostal běžné vězeňské oblečení, které se od 70. let 19. století skládalo z šedého spodního prádla, tmavě barvené teplákové soupravy NVA (Národní lidová armáda) a plstěných pantoflí.

Fotografická místnost

Bezprostředně po přijetí do vyšetřovací věznice byla pořízena fotografie zatčeného. Při fotografování zůstal vězeň oblečen ve svém civilním oděvu a nesměl provést žádné změny s vousy či účesem. Poté byla zhotovená trojdílná fotografie o rozměrech 6 x 13 cm, tzv. „fotografie pachatele“, přičemž byl vězeň ve vyšetřovací vazbě vyfotografován čelně, z profilu a z poloprofilu. Vězeň se musel posadit na tuto židli a pomocí páky byl nastaven do odpovídající pozice. Dodatečně byly pořízeny otisky prstů každého nového vězně. Formulář s otisky byl podepsán vězněm a poslán na „oddělení 32“ pro sběr otisků. K tomu byl zhotoven další formulář s popisem základních znaků, tzn. že byly zaznamenány všechny charakteristické znaky zatčeného.

Vězni vyšetřovací vazby Ministerstva státní bezpečnosti

Věznice byla zřízena v letech 1952 až 1954 za účelem umístění vězňů drážďanské okrskové správy Státní bezpečnosti na jednom centrálním místě. Od roku 1954 byli do nově zřízené věznice na Bautzner Straße umístěni všichni vězni vyšetřovací vazby Ministerstva státní bezpečnosti, jejichž trvalé bydliště se nacházelo v okrsku Drážďan. Výjimku tvořily obzvláště důležité nebo veřejně působící osobnosti, které byly po svém zatčení Státní bezpečností většinou přemístěny do centrální vyšetřovací věznice Ministerstva státní bezpečnosti v Berlíně-Hohenschönhausen. Do vyšetřovací věznice v Drážďanech přišly mimo jiné osoby, které byly zatčeny Státní bezpečností na území spadající do okrskové správy v Drážďanech, nebo takové, které byly zatčeny v Československu při pokusu o útěk. Takovéto osoby zde ale zůstaly pouze krátce a byly za pár dní přemístěny k odpovídající okrskové správě. Opačně se zacházelo s občany DDR, kteří byli zatčeni ve vzdálenějším socialistickém zahraničí – v Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku. V takovémto případě byli posláni do Berlína-Hohenschönhausen a odtud byli přemístěni do příslušného okrsku – tak i do vyšetřovací věznice v Drážďanech.

Věznice

Vzhledem k tomu, že byla věznice zřízena teprve po vzniku DDR, řadila se k nejmodernějším vyšetřovacím věznicím Ministerstva státní bezpečnosti. Ve věznici se nachází 44 cel pro vězně vyšetřovací vazby. Za normálních okolností se předpokládalo obsazení do 88 vězňů; v případě nutnosti byl však plánován příjem až 432 vězňů a zajatců. Doba pobytu ve vyšetřovací vazbě činila zpravidla tři až čtyři měsíce; pobyty převyšující jeden rok byly spíše výjimkou. Vězni ve vyšetřovací vazbě byli umístěni většinou v celách po jednom, dvou či třech, přičemž izoalce/samovazba byla od 70 let 19. století využívána pouze z důvodů taktických výsledků, popř. jako trestní opatření. Obsazenost věznice byla po léta přibližně stejná, a tak se dá vycházet z toho, že od roku 1954 do roku 1989 prošlo věznicí 12.000 až 15.000 vězňů.

Stráž

Za dohled nad vězni v bloku s celami a po dobu cesty uvnitř budovy byli zodpovědní zaměstnanci oddělení XIV. Od okamžiku, kdy byl vězeň přiveden na celu, neměl již pro zřízence žádné jméno. Od této chvíle byl oslovován pouze číslem cely, zkombinovným s jeho místem uvnitř cely – například jako „vězeň 58-1“. Stážným nebyla nikdy sdělena jména vězňů; stejně tak málo se dozvěděli o okolnostech, které vedly k zatčení dané osoby. Kromě toho služební předpis předem stanovoval, že mezi vězňem a stráží nesmí dojít k žádnému osobnímu kontaktu. Se zajatci mělo být zacházeno správně, ale bez soucitu; osobní rozhovory byly zakázané. Na jednu stranu měl tímto způsobem zůstat vězeň izolován; na druhou stranu měl být pomocí tohoto předpisu zachován v očích strážce obrázek vězně jako státního nepřítele, který si nezaslouží soucit.

Dvoucela

Od poloviny 70. let 19. století byla většina vězňů umístěna v takovéto dvojcele. Všechny cely byly vybaveny stejně a od pozdních 70. let se nezměnily. V celách se nacházel odpovídající počet pryčů s matracemi a povlečením, malá polička na zdi na plastové nádobí a věci k čištění zubů, umyvadlo s přívodem vody, stolička a sklápěcí stůl, u kterého se jedlo, četlo a tu a tam na něm bylo možné hrát hry.

Relativně pozitivní bylo pro první vězně této budovy, že byly cely od začátku vybaveny funkčním topením a splachovacím záchodem – toto nepatřilo v dřívějších letech v DDR k obecným standardům ve věznicích. Topení bylo ovšem možné regulovat pouze zvenku; podobné to bylo se splachováním u WC, které mohlo být až do poloviny 70. let ovládáno pouze z věznice od personálu.

Jako obzvláště zatěžující pociťovali vězni nahrazení oken skleněnými tvárnicemi. Ty byly stavěny ve dvou řadách, přičemž ve vnějším „okně“ nahoře a ve vnitřním „okně“ dole zůstala malá větrací škvírka. Díky tomu vznikl mezi těmito „dvojitými okny ze skleněných tvárnic“ malý průduch, skrz který mohl cirkulovat vzduch. Jiná možnost ventilace neexistovala, a proto býval vzduch v celách velmi zatuchlý. Jako mnohem větší nevýhodu pociťovali však vězni chybějící výhled ven a jen ponuře dopadající denní světlo. Proto bylo po celý den zapnuté umělé osvětlení.

Průběh dne

Den ve vyšetřovací vazbě začínal probuzením v 6.00 hodin ráno, v 7.00 hodin byla podávána snídaně dveřní záklopkou. Teplé jídlo dostávali vězňové pouze k obědu, večer dostali opět studené jídlo. Jídlo bylo připraveno v kuchyni, která se nacházela vedle bloku s celami, a do pater bylo rozdělováno pomocí výtahu. K největším problémům, se kterým se museli vězni ve vyšetřovací vazbě potýkat, patřila pouze omezená možnost něčím se zabavit. Vězni ve vyšetřovací vazbě nesměli pracovat. Neměli na cele ani psací potřeby, aby mohli zaznamenat své myšlenky na papír či psát dopisy. Na přání byly vězňům vydány knihy, přičemž si mohli vybrat ze seznamu, někdy byly knihy přiděleny bez ohledu na přání vězně. Stejně tak bylo možné odebírat noviny, možné však bylo volit pouze mezi „Neues Deutschland“ (Nové Německo) a „Sächsische Zeitung“ (Saské noviny).

Později mohly být občas vypůjčeny zábavné hry jako „Člověče nezlob se“. Tyto „výsady“ byly však vždy závislé na souhlasu příslušného vyslychajícího důstojníka. Přesně tak to bylo také se psáním a obdržováním pošty, stejně jako s návštěvami od rodinných příslušníků. V pozdějších letech stanovoval v této oblasti vězeňský řád, že vězeň ve vyšetřovací vazbě směl napsat a dostat 4 dopisy měsíčně a jednou měsíčně mohl být navštíven od své rodiny. Také v tomto případě byli vězni vydáni na milost či nemilost vyslychajícího důstojníka. Jiné možnosti zaměstnání vězeňský řád nestanovoval. Z tohoto důvodu pociťovalo mnoho zajatců každodenní „volný pohyb“ jako vítanou změnu. Pro mnoho vězňů bylo velkou úlevou, že bylo dovoleno kouření na cele. Cigarety, stejně jako jiné potraviny, mohly být za úhradu od rodinných příslušníků objednány jednou týdně ze seznamu.

Den končil ve vyšetřovací věznici v 21.00 hodin. V tuto dobu byla v celách zhasnuta světla.

Dozor

Být vězněm vyšetřovací vazby Ministerstva pro státní bezpečnost znamenalo, být vystaven všudypřítomným kontrolám. Soukromí pro zajatce neexistovalo, jeho život se vždy odehrával před očima ostatních. Spoluvězni byli nechtěnými svědky každého okamžiku všedního dne ve vazbě – od umývání se a užívání toalety přes emocionální a psychické rozpoložení až k nočnímu spánku. K tomu patřila také pravidelné kontroly vězňů zřízenci. Přes den kontrolovali zodpovědní zaměstnanci stráže každou celu zhruba každých pět minut skrz malou, zasklenou špehýrku ve dveřích cely nebo používali záklopku ve dveřích, aby mohli lépe vidět i mrtvý úhel. Tím mělo být mimo jiné dosaženo toho, že se vězni nepokusí o sebevraždu a že dodržují vazební řád – tzn. např. neleží přes den na pryčně, že nenavazují žádný ústní kontakt ke spoluvězňům mimo jejich celu nebo že se nezabývají ničím zakázaným, jako např. hrou karet.

Kontroly byly prováděny také v noci, v tuto dobu však přibližně každé čtyři hodiny. Zde bylo dodatečně kontrolováno, že je zajatci dodržován spací pořádek. Ten předepisoval, že obličej nesmí být zakrytý a ruce musí ležet na pokrývce. Za tímto účelem bylo vždy krátce rozsvíceno světlo a pokud to bylo nutné, byli vězni hlasitě probuzeni. Už jen kvůli častému osvětlování byl celý spánek velmi rušen.

Psací cela

Psaní na cele bylo zásadně zakázáno. Bylo ovšem dovoleno, jednou týdně napsat dopis blízkým příbuzným. Za tímto účelem byl vězeň přiveden do této cely, a mohl zde bez dohledu napsat dopis členů rodiny. Každý dopis byl cenzurován, než směl opustit budovu. Také všechna příchozí pošta byla před odevzdáním kontrolována. Bylo zakázáno, psát o vazbě a o všem, co s ní souviselo; psát se smělo pouze o osobních věcech. V opačném případě nebyl dopis předán.

Komunikace mezi vězni

Důležitým cílem rozmanitých předpisů a kontrol bylo držet jednotlivé vězně izolované. Vězeň neměl, kromě svého spoluvězně, potkat v budově nebo při „volném pohybu“ žádného jiného vězně a už v žádném případě neměl mít možnost navázat kontakt s ostatními zatčenými. Vězni byli budovou vedeni vždy jednotlivě a ani v zóně, kde se mohli volně pohybovat, nepotkali žádného jiného vězně. Často nepotkali za celou dobu jejich pobytu ve vyšetřovací vazbě žádného jiného vězně, kromě toho, který s nimi sdílel celu. Ze stejného důvodu bylo v budově zakázáno hlasitě mluvit či zpívat – a to především z toho důvodu, aby vězni po hlase nemohli rozeznat, pokud by se v budově mezi zatčenými nacházel jejich příbuzný či známý. I přes všechna tato opatření a neustálý dohled se zatčeným podařilo dostat se do kontaktu. Nejčastěji k tomu užívali tzv. „vězeňskou abecedu“. Vězňové mezi sebou komunikovali pomocí klepaní, přičemž pro každé písmeno museli zaťukat tolikrát, aby to odpovídalo pozici písmena v abecedě – tzn. pro „A“ jednou a pro „Z“ 26krát. Pokud „partner rozhovoru“ porozuměl významu věty již v průběhu vyťukávání, dal opět znamení zaťukáním. Tímto způsobem bylo možné se dozvědět spoustu věcí o budově a o spoluvězních. I přesto, že bylo „ťukání“ zakázáno a po napomenutích mohlo být také potrestáno, bylo téměř všemi vězni denně praktikováno.

Vysílač rušivých hluků

Ke komunikaci využívali vězni také svodové trubky toalet, které spojovaly cely ležící vedle sebe. Za tímto účelem byla ze sifonu splachovací nádržky odstraněna voda a tak bylo možné bavit se přes potrubní vedení. Aby byla tato forma komunikace znemožněna, byl vyvinut vysílač rušivých hluků, který byl namontován na každou svodovou trubku a při napojení elektrického proudu bylo vytvářelo tiché bzučení. Tím bylo přímá komunikace mezi celami nemožná.

Volný pohyb

Jednou denně byli vězni zavedeni do oblasti, kde se mohli volně pohybovat. Dle předpisů měli nárok nejméně na půl hodiny pohybu na vzduchu denně, maximálně však hodinu. Na základě „zpráv o zkušenostech“ byl ale volný pohyb spíše kratší. Ani zde nenarazili vězni na jiné spoluvězně, neboť pobyt venku probíhal na samostatných celách, které byly zavřené dveřmi. Nebylo dovoleno hlasitě mluvit, ani zpívat nebo na sebe nějakým podobným způsobem upozorňovat; vězni zde měli pouze možnost trochu se proběhnout, či provádět gymnastická cvičení. Prostor pro volný pohyb byl v této podobě zřízen v 70tých letech 19. století; předtím byly jednotlivé cely pro volný pohyb uspořádány ve formě dortových dílků. S novým vybudováním budovy byl zřízen také přístřešek. Ten sice chránil vězně před deštěm, zabrnánil jim ale také v jakémkoliv výhledu. Možným pokusům o útěk měli zabránit dva ozbrojení stážní – jeden na podstavci na levé a druhý na pravé straně.

Ošetřovny

Každý nově dopravený vězeň se musel během 24 hodin podrobit jednoduché zdravotní prohlídce, která byla však pouze u cizinců, mladistvích a zraněných prováděna lékařem. Během tří dnů byla poté provedena „lékařská přijímací prohlídka“, u žen byla provedena také gynekologická prohlídka. V těchto prostorách byli vězni vyšetřeni také v případě nemoci. Vězeň se v tomto případě musel ráno nahlásit u stáže. V těžkých případech byli vězni převezeni do vězeňské nemocnice v Berlíně-Hohenschönhausenu nebo v Lipsku-Meusdorfu. V aktuálním nouzovém případě byly využívány také místní nemocnice – vždy za vysokých a pracných bezpečnostních opatření.

Sprcha

Jednou týdně byli vězni vyšetřovací cely zavedeni vždy po jednom do sprchy, kde měli deset minut na osobní hygienu. Jinak se vězni umývali na cele. Muži mohli v pravidelných odstupech používat holící strojek, který jim byl za tímto účelem dodán. Pouze v tomto momentě byl na celu připojen elektrický proud, což mohlo být kontrolováno díky žárovce umístěné mimo celu, která poté zářila. Dle předpisů měl mít dohled nad ženami pouze ženský personál; podíl žen ve stážním personálu byl ale příliš nízký, což vedlo k tomu, že měl ženské vězenkyně na starosti velmi často mužský personál. Zátěž způsobená již tak chybějící intimní sférou byla pro ženy tímto způsobem ještě dodatečně zvýšena.

Vazba / Samotka

V prvním a čtvrtém poschodí se nacházela samotka. Ta byla užívána při potrestání vězňů naprostou izolací. Pobyt na samotce mohl být uložen jako disciplinární trest a byl povolen až na 14 dní. Tato cela byla pravděpodobně užívána také za účelem zlomení odporu, když se vězeň během výslechů trvale osvědčil jako „nespolupracující“. Kromě topení a přišroubované stoličky se zde nenacházel žádný nábytek. Samotka byl pokoj bez oken, kde bylo po celou dobu zhasnuté světlo. Rozsvíceno bylo pouze krátkce z kontrolních důvodů. Na cele nebyla ani toaleta, čímž byl vězeň v případě potřeby odkázán „na milost či nemilost“ stáže. Na spaní dostal vězeň deku a musel si lehnout na zem. Jídlo bylo předáváno záklapkou bez jediného slova. Díky odebrání všech smyslových podnětů se měl stát vězeň poddajným.

Cela pro cizince

Vedle občanů z DDR byli v této věznici umístěni také vězni ze zahraničí. To bylo např. v případě, že byla nějaká osoba podezřena ze špionáže nebo patřila ke skupině převaděčů přes hranice, kteří pomáhali občanům z DDR při útěku „na západ“.

Pro tyto vězně byly připraveny cely pro jednoho, které byly stejně velké jako jedna cela pro tři vězně z DDR. Oproti tradičním celám měla tato cela zamřížované okno, které mělo průhledné sklo, takže se do místnosti dostalo dostatečné množství denního světla. K tomu byla tato cela vybavena kovovou postelí, která byla narozdíl od dřevěných pryčů větší a trochu odpružená.

Cesta k výslechu

Vězňové byli často, někdy také denně, voděni k výslechům. Vyslyšací místnosti se nacházely ve 4. patře věznice, ke kterým se dalo dostat pouze přes toto schodiště mimo křídlo domu s celami. K výslechu byli vězni voděni stráží, přičemž byli nejdříve zavedeni přes schodiště uvnitř traktu s celami do 3. patra a odtud se chodbou dostali k tomuto schodišti. K posílení bezpečnosti zde byl připevněn signální drát, díky kterému bylo možné v případě nebezpečí spustit alarm. Za tímto účelem trhl dozorce s drátem, čímž byly předěleny kontakty a alarm byl spuštěn.

Vězni se museli během cesty držet zhruba jeden a půl kroku před dozorcem. Vedeni byli vždy po jednom; jakémukoliv setkání mezi vězni z různých cel mělo být zabráněno. Z tohoto důvodu byly na každém patře věznice, stejně jako na schodišti, červeno-zelené signální lapmy/semafony. Ty byly zapnuty na červenou barvu před tím, než byl vězeň vyveden z cely. To signalizovalo zbytku personálu, že je budovou právě veden vězeň. Pokud i přesto došlo k setkání mezi vězni, musel se vězeň okamžitě otočit obličejem ke zdi. Signální lampa/semafort byla opět přepnuta na zelenou v okamžiku, kdy vězeň dorazil do cílového místa. Při každé cestě věznicí byl tento postup dodržován – nezáleželo na tom, zda byl vězeň veden k výslechu, volnému pohybu, do sprchy či do místnosti pro návštěvníky.

Signální lampy/ Semaforey

Pokud bylo zapnuto červené světlo, dávalo dozorcům signál, že je budovou právě veden vězeň. V této době nesměli být z cel vyzvednutí žádní jiní vězňové. Pokud byl pohyb vězně po budově ukončen, byla lampa přepnutá na zelenou.

Vyslychací místnost

Průměrně zůstávali vězňové ve vyšetřovací vazbě tři měsíce. Byly ale také případy, kdy se vyšetřování táhlo i několik měsíců. Cílem vyšetřovací vazby bylo prokázat podezřelému trestný čin a tím připravit obžalobu. Na závěr vyšetřování byl vyhotoven závěrečný protokol, který musel být vězněm podepsán. Tento protokol sloužil jako základ pro obžalobu, takže z něj byly často do obžalovacího listu převzaty celé pasáže. Až do vyhotovení závěrečného protokolu byl dotyčný vězeň často, občas denně, vyslychán. V 70. a 80. letech 19. století se toto dělo převážně přes den; výslechy mohly být ale prováděny také v noci.

Vyslýchací metody

Především na začátku výslechů se snažili přimět zajatce ve vyšetřovací vazbě ke spolupráci přemlouváním. Vyslýchající důstojník zacházel se zatčeným v takovýchto případech nejprve přátelsky a snažil se mu objasnit, že když bude během vyšetřovacího procesu spolupracovat, že mu to přinese pouze výhody na dobu, kterou stráví ve vyšetřovací vazbě a že se to může eventuálně projevit také na pozdější míře trestu. V případě, že tato strategie nevedla k úspěchu, měl vyslýchající oficír nejrůznější možnosti, jak vyvinout tlak.

Psychický tlak

Od poloviny 60. let 19. století nebylo k vynucení výpovědi používáno žádné fyzické násilí. To bylo mimo jiné z toho důvodu, že od roku 1963 mohli být političtí vězni vykoupeni od Spolkové republiky. Aby byla zachována doměnka právního státu, neměly se do zahraničí dostat žádné informace o tělesném týrání. Nátlak na vězně byl vyvíjen jiným způsobem. Vedle nekonečných výslechů, prováděných částečně v noci, odpírání spánku a pocitu absolutní bezmoci proti orgánům Státní bezpečnosti, přispíval také psychický tlak velkou měrou k tomu, že bylo „vzporné chování“ potlačeno. Vězeň byl v podstatě bezmocný, když mu bylo objasněno, že bude jeho rodině, jeho dětem ublíženo. Vězňům se mohlo také vyhrožovat tím, že také jeho partner bude zajat a v takovém případě přijdou děti do dětského domova. Vzácný, ale prokazatelně používaný prostředek bylo odebrání práv na výchovu vlastních dětí. Ty mohly být poté adoptovány cizí rodinou. Samotné vyhrožování nutilo vězně ke „spolupráci“.

Celní informátoři

Aby se oficiři provádějící výslech dostali k užitečným informacím, získávali také výpovědi o jejich spoluvězních přes tzv. celní informátory. Tito celní informátoři byli většinou také vězni vyšetřovací vazby, kteří byli donuceni ke spolupráci se Státní službou buďto nátlakem nebo podplacením – byly jim například nabídnuty zvláštní výhody ve vyšetřovací vazbě jako protislužbu za vhodné informace. V Drážďanech bylo zhruba 14% všech vězňů činných jako celní informátor – tento počet byl nad průměrem v DDR, kde počet celních informátorů tvořil 6-10%. Občas byly rozhovory mezi vězni odposlouchávány také stráží a důležité informace byly předány na příslušného vyslychajícího oficiře.

Sklep NKWD

Přes spojovací chodbu, která byla vybudována v letech 1952 až 1954, bylo možné se dostat k hlavní budově obvodního vedení Ministerstva státní bezpečnosti v Drážďanech. Tam se od května roku 1945 do začátku 50.tých let nacházelo sovětské velitelství. Sklep této budovy využívali do roku 1953 sovětské tajné služby NKWD/MWD jako vyšetřovací vězení. Vedle lidí, kterým byly vytýkány válečné zločiny či spolupráce na vysokých pozicích v aparátu nacionálního socialismu, přibývalo ale také zatčených, kteří byli zařazení jako političtí odpůrci sovětské okupační mocnosti. Díky sovětskému válečnému soudu, který zasedal od roku 1950 v horních poschodích dřívějšího Heidehofu, byli tito vězni většinou odsouzeni k dlouholetému vězení v délce 10 až 25 let nebo byli odsouzeni ke smrti. Odsouzení byli odvezeni do sovětských speciálních táborů v sovětském okupačním pásu popř. později do vězení v DDR, ale v mnoha případech také do pracovních táborů nacházejících se v Sovětském svazu – do Gulagů, kde museli za extrémních klimatických podmínek těžce pracovat. Členové rodiny nebyli v mnoha případech vůbec informováni o místě pobytu zatčených, či o jejich smrti.

Místnost pro šití a žehlení

V této místnosti byly nasazeny ženy z pracovní skupiny trestankyň – tyto ženy byly tedy již odsouzené a byly umístěny odděleně od vězňů ve vyšetřovací cele – k žehlícím a šicím pracem, např. ložního prádla nebo vězeňského oblečení.

Trestanci muži byli nasazeni v první řadě na práce spojené s budovou – stavební práce, elektrické a malířské práce jakožto i na jiné činnosti. Také v kuchyni, která patřila k budově, a na zahradě, která se nacházela u Labe, byli trestanci nasazeni na práci. Naopak vězňové z vyšetřovací vazby měli zakázáno pracovat.